

"NAŠ GLAS" izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Mesečna cena za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščenke in upokojence

Za zvišanje prejemkov

Delegati zadrug državnih uslužbencev, predstavljajo 150.000 zadrugarjev — državnih in samoupravnih uslužbencev, upokojencev in delavcev v drž. gospodarskih podjetjih — včlanjenih v teh zadrugah, zbrani na skupščini svoje zadrugne matice, Zveze nabavljajnih zadrug drž. uslužbencev v Ljubljani, dne 30. junija 1937. leta, po vsestranski proučitvi gmotnega položaja, v katerem se danes nahajajo javni uslužbenci, upokojenci in delavci, soglasno objavljajo sledečo

resolucijo:

Splošno je znano dejstvo, da so cene življenjskim potrebščinam in ostalemu domačemu in tujemu blagu znatno zrasle. Ta podražitev je prišla neposredno po občutnem znižanju prejemkov državnih uslužbencev. To občutno znižanje prejemkov, ki je na eni strani najtežje zadelo najnižje drž. uslužbenke s številnimi družinami, na drugi strani pa nagla in znatna podražitev življenja, je privedlo javne uslužbenke in delavce v brezizhoden gmotni položaj.

Zadruge drž. uslužbencev vseh vrst, zlasti pa potrošne, so napravile dragocene usluge ne samo svojim zadrugarjem, nego tudi ostalemu prebivalstvu, ker so uspešno kljubovale težnji zasebnih posrednikov, da bi splošno podražitev življenja in devalvacijsko psihozo v celoti izkoristili za povečanje svojega posredniškega zaslužka na škodo neorganiziranih in organiziranih potrošnikov. Vendar zadruge s tem svojim delom zadrugarjem ne morejo nadoknaditi onega primanjkljaja njihovih prejemkov, ki s podraževanjem življenjskih potrebščin dan za dnem bolj raste. Boreči se z razni-

mi težkočami, se javni uslužbenci - zadrugarji obračajo na svoje zadruge z vedno večjimi zahtevami, katerim zadruge s svojimi finančnimi sredstvi in po svojih poslovnih načelih ne morejo ugoditi.

Zadolževanje javnih uslužbencev tako pri zadrugah kot pri privatnikih vedno bolj narašča. Tako stanje preti, da gmotni položaj privede državne uslužbenke v borbo za golo življenje, da omaje temelje njihovih zadrug, s čimer pa bi bila tudi uničena zadnja obramba gospodarske neodvisnosti javnih uslužbencev. Ni dvoma da taki uslužbenci ne bi mogli nuditi dovolj poročstva za pravilno delovanje državne uprave aparata in za pravilno delo v državnih gospodarskih podjetjih, ker prvo in drugo sloni samo na zadovoljnih in gmotno zavarovanih uslužbenkih in delavcih.

Da bi se pravočasno odvrnile vse nezaželene posledice takega stanja, skupščina apelira na vse odločujoče činitelje, da se aktivnim in upokojenim javnim uslužbencom nemudoma zvišajo prejemki in pokojnine ter zaslužki delavcev v drž. gospodarskih podjetjih. Od tega ne bo imelo koristi samo prizadeto osebje, temveč celokupno naše narodno gospodarstvo, ki ga bo zvišana kupna moč teh ljudi poživila in mu dala poleta za razvoj.

Istčasno skupščina apelira na vse odločujoče činitelje, da zadrugni organizaciji potrošnikov posvečajo vso pažnjo, da **podprejo zadrugništvo**, ker to ni samo v interesu organiziranih zadrug, temveč tudi v interesu najširših slojev našega naroda, ki mu samo zadrugništvo lahko zagotovi pot k napredku, k splošnemu blagostanju in zadovoljstvu.

Staroupokojenci

Po zagrebškem dnevniku »Jutarnji List« objavljamo sledeči članek, ki more služiti tudi kot nekako dopolnilo spomeniki organizacije častnikov in vojaških oficirjev v Mariboru, ki smo jo prinesli zadnjič. Iz članka je razvidno, da so navedbe te spomenice pravilne in da je vprašanje izenačenja pokojnin nujno in res neodložljivo. — Članek se glasi:

»Ob izenačenju zakonov je bil približno pred 14 leti izdan skupen zakon o pokojninah drž. nameščenecv, njihovih vdov in sirot. Toda ta zakon (mišljen je prejšnji uradn. zakon iz l. 1923.; op. ur.) je objel samo osebe, ki so bile tedaj še v aktivni službi. Ni bil torej raztegnjen tudi na osebe, ki so bile v tistem času že upokojene. Za te so ostali v veljavi prejšnji, stari zakoni, zato izvira odtod tudi naziv: staroupokojenci.

V prihodnjih letih so si prizadevali tudi upokojenci, da privedejo vladu do tega, da bi izenačila staroupokojence z novimi — toda brez uspeha. Tudi sprememba zakonskih določb o pokojninah iz leta 1931. (mišljen je uradn. zakon od 31. III. 1931; op. ur.) ni prinesla izenačenja, in tako je ostalo do danes.

Pokazali bomo v številkah, za kaj gre. V ta namen bomo primerjali predvojne pokojnine določenih činov s pokojninami po najnovejšem zakonu, nato pa oboje s pokojninami tako imenovanih staroupokojencev.

Ker je v civilni državni službi, če se oziramo na naslove, nastalo toliko sprememb, da se današnji čini ne morejo tako pregledno primerjati s prejšnjimi, bomo vzeli za podlago nekatere vojaške čine, ker so tod ostali naslovi nespremenjeni. Iz vsake kategorije

častnikov bomo vzeli najnižji čin, in to od nižjih častnikov — podporočnika, od višjih — majorja, od generalov pa — brigadnega generala.

Poročnik je po zakonu o ustroju vojske in mornarice iz leta 1914 imel pravico do pokojnine 150 din na mesec, če je imel polna službena leta; v istih okoliščinah je znašala pokojnina majorja 375 din, pokojnina generala pa 824 din na mesec.

Da moremo sporedno primerjati te zneske z današnjimi pokojninami, jih moramo pretvoriti v današnje povalne dinarje. Kot ključ bi morali vzeti vrednost zlata, t. j. približno 15 papirnatih dinarjev za en zlat dinar. To bi bil hkrati tudi ključ, ki ga je privzela država kot poštni podjetnik.

Svojčas je namreč znašala poštnina za navadno pismo v tuzemskem prometu 10 vinarjev ali par, medtem ko je danes 15 krat tolikšna, namreč 150 din. Mogel bi se vzeti tudi ključ, ki ga je določila država kot carinsko oblastvo, t. j. agio, po katerem se zlati dinar obračunava z 12 papirnati dinarji. Ker ta ključ raste — do nedavno je bil še 11, — smatramo, da ne pretiravamo, če vzamemo kot ključ neki srednji tečaj 14 : 1. Po tem ključu bi spredaj navedene predvojne pokojnine v današnjem denarju znašale 2100 din za podporočnika, 5250 din za majorja in 11.788 din za brigadnega generala.

Po novem zakonu o ustroju vojske in po najnovejših pokojninskih zakonskih predpisih znašajo pokojnine prednjih treh činov ob polnih službenih letih približno 2100 din, 3400 din oz. 6550 din na mesec.

Iz teh številk je videti, da je podporočnikova pokojnina ostala enaka,

pokojnina majorja se je znižala za 1850 din na mesec ali za približno 35%, pokojnina brigadnega generala se je pa znižala za približno 5200 din na mesec ali za 44%.

Prednja primera kaže, da je življenjski standard padel in to v višjih činih z večjim odstotkom. Ker so razmere pri civilnih drž. nameščenkih gotovo podobne, se more popolnoma na splošno ugotoviti, da gre tod za neki splešen pojav v državni službi.

Toda tudi ta znižani standard se dozdeva staroupokojencem kot ideal, kjer je bil njihov življenjski standard znižan še v mnogo večji meri. Pri njih znašajo pokojnine s polnimi službenimi leti, t. j. s 40 leti po zakonu iz leta 1875., za podporočnika 1750 din, za majorja 2245 din in za generala 3292 din na mesec. Razlika med temi in predvojnimi pokojninami (preračunano v današnje papirnat dinarje) znaša pri podporočniku 350 din, pri majorju 3000 din, pri generalu pa približno 8500 din na mesec. Izraženo v odstotkih znaša znižanje pri majorju približno 60%, pri generalu pa 72%.

Navedene pokojnine staroupokojencev veljajo samo ob polnih 40 službenih letih. Če ima dotični samo 38 ali 39 službenih let, se znižajo pokojninski prejemki majorju za približno

1850 din, generalu pa za približno 2800 din na mesec. Temu čudnemu pojavu, da more upokojence zaradi razlike enega edinega leta službe izgubiti skoro 20% svojih celotnih pokojninskih prejemkov, je vzrok v tem, ker so določene samo tri stopnje drag. doklad, namreč za deset, za dvajset in za polna leta, torej za 40 službenih let.

Osnovna pokojnina, ki tvori približno 15 do 20% celotnih pokojninskih prejemkov, sicer res raste z vsakim službenim letom, toda na ves znesek ne vpliva mnogo, ker je sama po sebi majhna, doklada, ki tvori 75 do 85%, ostane nespremenjena med 10. in 20. letom službe, in nato spet med 20. in celo 40. letom. Zato službena leta ne pridejo do pravega izraza. Lestvica ni dovolj gibčna. Posledica tega je, da znaša pokojnina majorja — staroupokojenca z 39 leti službe približno 1850 din na mesec, medtem ko bi podporočnik po novem zakonu imel s 35 službenimi leti pravico do 2100 din pokojnine na mesec.

Staroupokojenci in njihove vdove predstavljajo kategorijo, ki naglo izumira. — Od zedinjenja jih je pomrlo gotovo 50%, če ne več. Mislimo, da bi zdaj, 18 let po ustanovitvi naše države, bil čas, da se neenakosti v postopanju z upokojenci končajo.

Obračun učiteljske organizacije

Ljubljanska sekcija Jugoslovanskega učiteljskega združenja je imela v dneh 12. in 13. julija svoj VII. občni zbor v Ljubljani. Zborovanje je bilo zaradi mnogih važnih vprašanj, ki prav zdaj močno zanimajo učiteljstvo in organizacijo, zelo pomembno, ker je šlo za skupne dobrine učiteljskega stanu. Na občnem zboru se je pokazalo, da slovensko učiteljstvo ceni delo svoje stanovske organizacije in da zaupa njenemu vodstvu. To je potrdil potek zborovanja, ki je pokazalo popolno soglasnost, živahno zanimanje udeležencev in stvarno obravnavanje stanovskih vprašanj.

Po splošnih običajnih formalnostih je predsednik sekcije g. Ivan Dimnik nagovoril zborovalce. V svojem govoru je naglasil, da je velika večina članstva ostala zvesta organizaciji in da stoji na načelu prave stanovske demokracije in parlamentarne svobode, ki dopušča članom najširše pravice, izražati svoje mnenje o delu uprave. Poudaril je, da učiteljstvo zahteva, naj ostane organizacija v vsakem pogledu popolnoma neodvisna, tako da bo mogla svobodno izražati svoje misli glede šolskih vprašanj in uspešno delati v korist ljudstva in države. Izven organizacije je članstvu puščena popolna svoboda opredelitve. JUU zahteva stalnost učiteljstva na službenem mestu, da bodo mogli učitelji ostati povezani z ljudstvom in se popolnoma posvetiti svojemu delu. Organizacija zahteva, da se učiteljstvo postavlja in prestavlja po zakonskih predpisih, odklanja pa vse zunanje izvenšolske vplive. Treba je doseči avtomatsko napredovanje učiteljev po službenih letih in delu. Učiteljcem gre za enako delo enako plačilo. Učiteljstvu je treba dati v gmotnem in socialnem pogledu poročstva, da se bo brez skrbi moglo posvetiti samo svojemu delu.

Nato se je pričelo obravnavati tajniško poročilo, ki ga je podal tajnik g. Metod Kumelj. Iz tega poročila objavimo nekaj poglobljenih podatkov.

Lani je imela ljubljanska sekcija 34 okrajnih učiteljskih društev, ki so štela 3262 članov. Med letom je pristopilo 50, izstopilo pa 148 članov, torej je članstvo nazadovalo za 98 oseb. Ker je v Sloveniji v službi 4120 učnih oseb (1540 učiteljev in 2580 učiteljic) je to-

rej 858 učnih moči, ki niso včlanjene v JUU. Društva so imela 161 rednih zborovanj, združenih s predavanji.

Organizacija je v minulem letu živahno delovala. Obravnavala je različna vprašanja osebnega značaja, poglavito pozornost pa je posvečala načelnim zadevam, ki zanimajo vse članstvo. Zaradi obveščanja o položaju in težnjah učiteljstva je pošiljala organizacija svoje glasilo vsem slovenskim senatorjem in poslancem. Z drugimi organizacijami drž. nameščenecv je skupno nastopala, kadar je šlo za skupne zadeve. Zlasti so prisrčne vezi, ki spajajo JUU z organizacijo profesorjev in meščanskošolskih učiteljev.

Ljubljanska sekcija JUU je živahno delovala in stavljala različne predloge in zahteve zlasti glede stalnosti učiteljstva, glede zvišanja drag. doklad, avtomatskega napredovanja, priznanja stanarine in kuriva. Zahtevala je zvišanje proračunskih mest za učitelje-pripravnike. Ker se mnogi učitelji tudi po dovršenih polnih letih branijo iti v pokoj samo zato, ker vedo, da bodo morali čakati na odmero in nakazilo pokojnine po več mesecev, celo leto dni, je sekcija ponovno prosila in posredovala, naj bi se priznanje in odmera pokojnine izvršila hkrati z upokojitvijo, kakor je bilo prej. Tako ne bi prišlo do tega mučnega in nedostojnega čakanja na pokojnino, ki predstavlja za prizadete nezasluženo in hudo kazen, pogostoma pa jih spravljaja v naravnost obupno revščino.

Organizacija je predlagala, naj se oprostijo šolski upravitelji dela v razredu, naj se odpravi enoprocentni dodelek k uslužbenskemu davku, naj se uredi položaj učiteljev, ki morajo k vojakom, da odslužijo kadrski rok. Takim vpoklicanim učiteljem naj se, ko odslužijo vojake, prihrani službeno mesto. V raznih zadevah je organizacija dosegla uspehe. Tako je finančni zakon priznal učiteljem, dodeljenim banskim upravam, stanarino iz bano-vinskega proračuna. Tudi se je priznala služba na šolah Sv. Cirila in Metoda. Število učiteljskih službenih mest se je zvišalo na 800. Pač pa je prinesel fin. zakon drakonski predpis o delnem celibatu za učiteljice, o čemer smo že ponovno pisali.

Organizacija je predlagala za učitelstvo avtomatsko napredovanje do vštete V. skupine. Uveljavi naj se načelo, da je izvenšolsko delo učiteljem popolnoma prostovoljno, tudi glede izbire tega dela. Treba je določiti, da se morajo prosta službena mesta odajati samo z javnim razpisom. Doslej so se oddajala namreč po večini brez javnega natečaja, tudi med šolskim letom in sicer ravno najboljše mesta. — Tako n. pr. v Ljubljani že 13 let nobeno službeno učiteljsko mesto ni bilo razpisano.

Ljubljanska sekcija JUU je storila zelo mnogo za zaščito članstva. Lani je posredovala v 76 primerih. Ustanovil se je poseben podporni sklad, iz katerega se dajejo podpore članom, ki so brez lastne krivde zašli v stisko. Ustanovitev tega sklada kaže smisel za solidarnost in stanovsko zavest.

Ker je bilo določeno, da se dovolijo bolezenski dopusti učiteljem samo če se zdravijo v javnih bolnicah, je organizacija posredovala, in sicer z uspehom. Prav tako je uspela tudi glede prestroge prepovedi odstranjevanja učiteljev iz službenega kraja. Ta predpis se ne izvaja več tako strogo kakor je bil izdan. Sekcija se je zavzela tudi za staroupokojene učiteljice ženskih ročnih del, katerim so bile odvzete uradniške doklade. — V pričetku minulega poslovnega leta 1936/37. je precej časa vzbujalo mnogo nejevolje neredno izplačevanje službenih prejemkov. Sekcija je tudi v tem primeru posredovala.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da je imelo vodstvo organizacije v minulem letu zelo težaven položaj in je bilo več članov odbora v disciplinskem postopanju, deloma celo prijavljeno rednim sodiščem. Doslej ni bil še noben član niti kazensko niti disciplinsko obsojen zaradi očitanih prestopkov.

Organizacija izdaja list »Učiteljski Tovariš«, ki je dobil novega urednika, ker je banska uprava prejšnjemu uredniku g. V. Mlekužu prepovedala urejevanje. Pedagoška revija »Popotnik« se prav lepo razvija, čeprav se je morala nekoliko utesniti. Zelo uspešno je pa delovanje Mladinske matice, ki je ohranila okrog 20.000 rednih naročnikov. Boriti se je morala proti zlobnim podtikanjem in denunciacijam, ki so se pa kmalu pokazale kot gola izmišljotina. Doslej je izdala Mladinska matica osem letnikov »Našega roda«, 38 knjig rednih in 6 knjig izrednih izdanj, skupaj nad 1 milijon izvodov. Tudi gospodarske ustanove se dobro razvijajo in je število članov zadruga Učiteljska tiskarna zraslo za preko 400.

Tajniško poročilo so zborovalci s pohvalo sprejeli.

O nadaljnji vsebini sklepov in sprejetih resolucij bomo prihodnjič poročali. Dostavljamo samo to, da je predsednik g. Dimnik izjavil, da odlaga predsedstvo sekcije, ker je stalno v službi v Beogradu. Zborovalci so ga hoteli pregovoriti, naj obdrži to predsedstvo, toda zaradi pravil je predsednik vztrajal pri svoji izjavi.

(Konec prih.)

Kdaj se more uporabiti predpis 2. odst. § 257 U. Z. ?

Načelna odločba splošne seje državnega sveta

Pred splošno sejo državnega sveta, ki se je vršila v dne 23. in 24. junija 1936, št. 17.412/36, se je obravnavalo tudi vprašanje, kako je razlagati predpis 2. odst. § 257. sedanjega uradniškega zakona, namreč glede tega, ali je to določilo treba uporabiti tudi takrat, kadar v odločbi o prevedbi nekega uradnika po predpisih uradniškega zakona iz leta 1923. ni izrečno navedeno, da je bil preveden na podlagi II. oddelka čl. 230. prejšnjega uradniškega zakona, iz podatkov o njegovi šolski izobrazbi se pa dá ugotoviti, da se je prevedba mogla izvršiti samo po navedenem predpisu.

Po obravnavi tega predmeta, ki je izzval v raznih oddelkih državnega sveta različno naziranje, je državni svet v navedeni splošni seji odločil takole

»Uradniški zakon od 31. julija 1923 je razdelil državno službo na stroke in je za vstop v posamezne predpisal posebno šolsko izobrazbo. Z ozirom na to izobrazbo je zakon v čl. 6. razdelil uradniško službo v tri kategorije: I. ka-

tegorija, v katero se more vstopiti samo s fakultetsko izobrazbo, II. kategorija s popolno srednješolsko izobrazbo in III. kategorija z dovršenimi štirimi razredi srednje šole. Vsaka teh kategorij pa je bila razdeljena na določeno število skupin (čl. 9.), po katerih so bila razporejena zvanja iz posameznih strok, kar je pa storila uredba o razvrstitvi, izdana na podlagi čl. 11. zakona. Uradniki, ki so bili na dan uveljavljenja tega zakona, to je dne 1. septembra 1923, v službi, so bili postavljeni na razpoloženje (čl. 224.), nato pa s posebnimi odločbami prevedeni po stanju z dne 1. septembra 1923 (čl. 229.) v ustrezne kategorije in skupine. Kako se je moralo postopati pri tej prevedbi, je bilo predpisano v čl. 230., in to v I. oddelku za tiste uradnike, ki so imeli predpisano izobrazbo za stroko, v kateri služijo, a v II. oddelku za tiste, ki niso imeli izobrazbe za stroke, v katerih jih je zakon našel. Za te druge je bilo v prvi točki II. oddelka čl. 230. določeno, da pridejo v skupine, ki ustrezajo položajem, na katerih so se

nahajali, če imajo 14 let službe. Toda če so v stroki I. kategorije, ne morejo kasneje dobiti položaja četrte ali višje skupine. Potem, po 2. toč. II. oddelka, če imajo najmanj 8 let službe, morejo po ugodnem mišljenju strokovnega sveta obdržati skupino v stroki ali kategoriji, v katero spada ta stroka, vendar tako, da ne morejo priti ne v 4. in ne v 5. skupino I. kategorije. Končno, če nimajo niti osem službenih let, ne smejo ostati v kategoriji, za katero nimajo predpisane izobrazbe, kolikor bi spadal njih tedanji položaj v I. ali II. kategorijo. Oziraje se na stanje, katero je tako uredil zakon iz leta 1923., in katero je našel pri uveljavljanju tudi zakon iz leta 1931., je le-ta v § 257. predvidel v 1. odst., da uradniki z zvanjem iz prejšnje I. kategorije, za katero pa nimajo predpisane šolske izobrazbe, lahko napredujejo samo do vštete IV. skupine 1. stopnje. V 2. odstavku je pa predpisano, da »uradniki, ki jih najde ta zakon v aktivni državni službi, in ki so bili na podlagi čl. 230. pod II. uradniškega zakona od 31. julija 1923 prevedeni v zvanja II. kategorije, v teh zvanjih lahko napredujejo do vštete VI skupine«.

Po spredaj navedenem se je prevedba uradnikov na zakon iz leta 1923. mogla izvršiti samo po njegovem čl. 230. in to po I. oddelku glede tistih, ki so imeli izobrazbo za stroko, v kateri so se nahajali, po II. oddelku pa glede tistih, ki te izobrazbe niso imeli. Zato, kadar 2. odst. § 257. urad. zak. iz leta 1931. govori o uradnikih, prevedenih v II. kategorijo po čl. 230., odd. II., zakona iz leta 1923., pomeni to, da s tem označuje tiste uradnike, ki so bili prevedeni v II. kategorijo, a zanj niso imeli predpisane izobrazbe. Oziraje se na takšen namen 2. odst. § 257. u. z. in da bi se event. mogel uporabiti, je v vsakem določenem primeru treba preiskati, po katerem oddelku čl. 230. je bila izvršena prevedba prizadetega uradnika. Pri tem je ra-

zumljivo, da bo v prvi vrsti služila odločba o prevedbi. Toda kolikor le-ta ne bi vsebovala podatkov o tem in ker se mora to dejstvo predhodno ugotoviti, se bo to storilo s tem, da se preiščejo dokazi, ki so tvorili podlago izdanih odločbe, torej dokazila o izobrazbi prizadetega uradnika. Če bi se smatralo, da pomanjkljivost odločbe o tem, po katerem oddelku čl. 230. je bila izvršena v konkretnem primeru prevedba, onemogoča uporabo 2. odst. § 257., bi to imelo za posledico, da se v vsakem takem primeru predpostavlja, da je bil uradnik preveden po I. oddelku. Vendar, kakor že povedano, se je 2. odst. § 257. u. z. skliceval na čl. 230. pod II. samo zato, da s tem označi tiste uradnike, ki so bili prevedeni v II. kategorijo, pa zanj niso imeli predpisane izobrazbe. Iz tega razloga bi nasprotovalo smislu 2. odst. § 257. u. z., če bi uporabo istega spravili v odvisnost od tega, ali je v odločbi o prevedbi izrečno povedano, da se prevedba vrši po II. oddelku čl. 230. Potem torej se ta predpis more pravilno uporabiti v primeru, kjer v odločbi o prevedbi ni naznačeno, po katerem oddelku čl. 230. je bila izdana, samo tako, da se iz podatkov o izobrazbi dotičnega uradnika ugotovi, po katerem oddelku se je mogla izvršiti prevedba.«

Na podlagi navedenih razlogov je državni svet v splošni seji od 23. in 24. junija 1936, pod št. 17.412/36, izdal tole

odločbo

o umevanju 2. odst. § 257. urad. zakona iz leta 1931.:

»Določba 2. odst. § 257. u. z. iz leta 1931. se mora uporabiti tudi v primeru, kadar v odločbi o razvrstitvi ni navedeno, da je bila prevedba izvršena na podlagi II. oddelka čl. 230. urad. zakona iz leta 1923., iz podatkov o izobrazbi razvrščenega uradnika se pa ugotavlja, da se je prevedba mogla izvršiti samo po tem predpisu.«

Težave in težnje želez. uradnikov

Na svoji redni letošnji skupščini je Združenje železniških uradnikov dne 9. maja sprejelo tudi naslednjo resolucijo. Organizacija je ni prej sporočila javnosti, ker jo je hotela izročiti prometnemu ministru s posebno deputacijo, kar pa ni bilo mogoče. Zato jo je šele zdaj objavila. Resolucija se glasi:

»Zastopniki železniških uradnikov s fakultetsko in srednješolsko izobrazbo iz vse države, zbrani na rednem običnem zboru Združenja železniških uradnikov kraljevine Jugoslavije, so ugotovili:

da je gmotni položaj vseh državnih, a še posebe železniških uslužbencev zaradi stalnega naraščanja cen na trgih in zaradi znižanih prejemkov postal obupen;

da navzlic obljubam

»...«, da se bo gmotnemu položaju drž. uslužbenstva, zlasti železniškega, posvetila potrebna pozornost, doslej ni nastopilo izboljšanje;

da je med državnimi, zlasti pa med železniškimi uslužbenci zavladala splošna potrta, kar je posledica tega, ko se splošno gospodarsko stanje izboljšuje, kar bi omogočilo rešitev tega vprašanja;

da je prezadolžitev državnih, zlasti pa železniških uslužbencev, prekoračila meje stvarnih obveznosti, katerim bi bilo še mogoče ugoditi.

Zato smatrajo:

da je prva in glavna naloga odločujočih činiteljev, katerim je zaupana skrb za večanje državne blaginje, zvišanje prejemkov državnim, zlasti pa

J. Galsworthy:

Čuk-Čuk

»Če po vašem mnenju,« je Ferrand nadaljeval, »vlada v tem življenju izenačujoča pravičnost, mi, prosim, povejte, kje neki je v tem primeru.

Pred dvema letoma sem bil tolmač v nekem hotelu v Ostendu in sem na obali časih čakal dolge ure na parnike, da sem odgnal svoje ovčice v klavnico. Takrat si je tam postavil mlad mož stojnico, kjer je prodajal poceni nakit in razno bleščečo šaro. Kako mu je bilo ime, ne vem, kajti rekli smo mu Čuk-Čuk. Poznal sem ga pa, zakaj mi tolmači poznamo vsakogar. Prišel je iz Južne Italije in se je izdajal za Italijana, po rodu je bil pa najbrž alžirski Zid; prebrisan fant, ki je natančno vedel, da človeku tiste čase ni bilo ravno v prid, če je Zid, razen na Angleškem. Ko si pa videl njegov nos in lepo kodrasto glavo, ni bilo mogoče o stvari več dosti govoriti. Obleko mu je podaril neki angleški turist — hlače iz flanele, dolgo suknjo s škrici in trd klobuk. Čudovita nošnja, se vam zdi? Seveda, toda pomislite le, kako poceni! Edino, kar je na njem bilo videti naravno, je bila ovratnica: na koncu je bila sparana in nosil jo je brez ovratnika. Bil je majhen in droban, kar človeka ne more ravno začuditi, zakaj vso njegovo hrano je tvorilo pol funta kruha ali prav toliko testenin, malo sira, ob praznikih si je pa privoščil še kosček klobase. V ti obleki, ki je bila

skrojena za rejenega moža, je bil videti kakor tiče strašilo, z lepo, veliko glavo. Tile Italijani so Kitajci na zahodu. Ker so življenjski pogoji tam doli nemogoči, se v množicah izseljujejo kakor kobilice, ali kakor stari prebivalci osrednje Azije — pravcati napadi! V vsaki deželi so društva, ki jim pomagajo, da se lotijo trgovine. Če si oskrbe lajno ali ceneno nakitje ali kaj drugega, žive prav od nič, nič ne pijejo, sploh ne izdajo nič denarja. Če kade? Seveda, kade že, toda morajo jim prej podariti tobaka. Časih pripeljejo s seboj svoje žene, pogostejše pa prihajajo sami — potem si laže zaslužijo več denarja. Namen, ki ga zasledujejo, je, nagrabiti si zaklad dve sto ali tri sto funtov in vrniti se kot bogataši v Italijo. Če ste videli Italijana doma, se boste silno začudili, ko opazite, kako zna delati, kadar živi daleč na tujem, in kako varčen je potem — pravi Kitajec. Čuk-Čuk je bil sam in je delal kakor suženj. Dan za dnem je sedel v svoji stojnici, bodisi da je žgalo sonce, ali da je tuil vihar; toda nihče ni mogel iti mimo, da se mu ne bi bil nasmehnil in mu ponudil kako igračkarijo naprodaj. Vselej je skušal učinkovati na ženske, zakaj bile so njegove najboljše odjemalke, zlasti lahko živke. Ah, kako jih je gledal s svojimi velikimi očmi! Po svoji čudi bi bil gotovo rad grešil, ampak kakor itak sami veste, je lahkomišelnost življenje drago in on ni zapravljal niti beliča. Na dan je izdal po dva penija za hrano in štiri penije za posteljo v neki gostilnici, kjer je kar mrgolelo slanih bratcev — šest penijev na dan, tri si-

linije in šest penijev na teden! Nobeno drugo človeško bitje ne more kaj takega dolgo vzdržati. Zame je minimum deset penijev, pa pri tem mi ni ravno na rožah poslano. Toda pri meni morate upoštevati, da ne morem vztrajati brez tobaka (če je človek reven kakor cerkvena miš, se mu mora dovoliti vsaj ena slabost). Ti Italijani pa niti te ne potrebujejo. Čuk-Čuk je prodajal robo. Ne pretežno delo, mislite? Kar poskusite, samo pol ure, poskusite spečati kaj dobrega — a njegove stvari so bile pravi izmeček — blesketajoče se koralne, bleščeči kamenčki, predelani v italijanske igle in zaponke, igračke iz celuloide. Mnogokrat sem videl, kako je zvečer od same trudnosti zadremal, toda vselej z na pol priprtimi očmi, kakor maček. Z vso dušo je visel na svoji stojnici. Vse je opazoval — pa samo zato, kako bi spečal svojo robo, kajti nič drugega ga ni zanimalo. Zaničeval je ves svet okoli sebe — ljudi, morje, vse zabave; zdele so se mu tuje in smešne. Imel je stojnico in nji je posvetil vse svoje bitje. Zdelo se je, kakor da je v nji zaprt kot v škatli, ne da bi se kaka zabava, kaj prijaznega moglo dotakniti svojstvenega sveta, v katerega se je zabubil.

»Z juga sem,« mi je večkrat dejal in z glavno pokazal na morje, tam se težko živi. Tam imam tudi dekle. Pač ne bi obžalovala, če me spet zagleda, komaj! Tam umirajo od lakote; pri vseh svetnikih (ni dvoma, da se je tako zaklinjal zato, ker je zvenelo po krščansko), tam se težko živi. Na Čuk-Čuka nikakor ne mislim s sol-

zavostjo. Bil je skozi in skozi sebičnež, pa to mu ni bila zapreka, da ne bi bil trpel zaradi hrepenenja po jugu, po sončnem sijaju in svojem dekletu — čim sebičnež je človek, tem več mora pretrpeti. Prenašal je muke nemo kakor žival. Toda kako je rekel: »Tam doli umirajo od lakote! Seveda ni čakal tako dolgo. Saj je imel svoje upanje. Le malo počakajte!« je večkrat rekel. Prejšnje leto sem bil v Bruslju. Slaba kupčija! Na koncu so mi društva pobrala spet ves denar in mi pustila samo tole stojnico. Saj končno ni tako hudo — zato pa si letos delam denar!

Imel je mnogo odjemalk med »damami na dobrem glasu«, katere je privabljala njegova kodrasta glava in ki so prav tako dobro, kakor on, vedle, da življenje ni zmeraj rožnato. Bilo je naravnost gniljivo, kakor vztrajen je bil Čuk-Čuk, kako mu je vrečasta obleka opletala okoli udov; tudi ga je bilo kar prijetno pogledati, z velikimi črnimi očmi in ozkimi umazanimi rokami.

Nekega deževnega dne sem šel na sprehajališče, ko že skoro ni bilo žive duše tam. Čuk-Čuk je bil pokril stojnico s kosom stare jadrovine. Kadil je dolgo smotko.

»Halo, Čuk-Čuk!« sem rekel, saj kadiš!

»Res,« je rekel, »ta mi pa diši!«

»Zakaj pa ne kadiš vsak dan, skopuh? Gotovo bi te spravilo spet na noge, kadar si lačen!«

Zmajal je z glavo. »To vendar velja dosti denarja. Ta me ne velja nič. Tako nekakšen možakar mi jo je dal — nekak

železniškim uslužbencem, in kot prvi ukrep v tem smislu predlagajo, da se odpravi uredba o znižanju prejemkov od 19. septembra 1935.

Ko bo rešeno to prvotno vprašanje, je treba spremeniti sedanje zakone po načelih pravičnosti, tako da bo železniškim uslužbencem priznan med drugim sprejem v službo točno po zakonskih predpisih brez postranskih vplivov, avtomatsko napredovanje, priznanje eksekutivne službe, priznanje

pravice do polne pokojnine po 25 oz. 30 letih službe, vse to pa hkrati s priznanjem vseh doslej pridobljenih pravic.

V okviru te resolucije naj se nadaljuje delovanje Združenja, kateremu je največji namen varovanje pravnih, gmotnih in pravnih koristi železniških uradnikov, katere zastopa Združenje železniških uradnikov kraljevine Jugoslavije.

Zahteve poštних uradnikov

Na zborovanju Združenja poštних uradnikov, ki je bilo v dneh 20. do 22. junija v Ljubljani, so sprejeli tudi sledečo resolucijo. O poteku zborovanja objavimo poročilo še posebej. Resolucija se glasi:

»XIX. kongres Združenja uradnikov p. t. t. stroke kraljevine Jugoslavije soglasno ugotavlja po dvanajdnem zborovanju:

da postaja gospodarski položaj drž. uslužbenca, ki je bil z uredbo o znižanju prejemkov iz leta 1935. resno ogrožen, v zadnjem času zaradi podražitve življenjskih potrebščin nezdržen, tako da preti družbi, da državni uslužbenec tudi pravno propade;

da dosednji ukrepi za izboljšanje niso niti od daleč zadostni, da bi zadovoljili potrebe p. t. t. službe in osebja.

Zato kongres najodločneje zahteva:

1. da se p. t. t. uslužbencem kot državnim uslužbencem zvišajo prejemki na tisto višino iz leta 1931., ki jim bo zagotovila kulturnega človeka dostojen obstanek; da se pri draginskih dokladah ne dela razlika po spolu; da se odpravi § 4. zak. o naknadnih in izrednih kreditih k proračunu za leto 1933./1934., točka 7. § 70. fin. zakona za 1934./1935., točka 1. § 101. fin. zak.

za 1936./1937., s katerimi se točka 1. § 263. ur. zak. razširja na vsa napredovanja, postavitve in periodske poviške med službovanjem, s katerimi se hkrati otežuje napredovanje in poslabšuje gmotni položaj drž. uslužbencev;

2. da se vsi p. t. t. uradniki, ki so si pridobili zakonske pogoje za napredovanje, pravočasno in po vrsti pomaknejo v višjo skupino, ne oziraje se na spol;

3. da se za p. t. t. osebe in stroko izda poseben zakon, ki bo ustrezal delovnim pogojem p. t. t. uslužbencev in posebnim potrebam p. t. t. prometa;

4. da se takoj prevedejo v ustrezne uradniške položaje vsi uradniški dnevničarji, zvaniki in služitelji navzlic čl. 36. uredbe o organizaciji p. t. t. ministrstva, in da se jim služba, odslužena v lastnosti dnevničarjev, računa kot efektivna drž. služba;

5. da se hitro poveča število delavnega osebja, da bo ustrezalo potrebam p. t. t. prometa, ki stalno narašča;

6. da se ob nedeljah in drž. praznikih odpravi blagajniška služba;

7. da se upokojevanje in odmera pokojninskih prejemkov kar najbolj poenostavi in pospeši.

Mednarodni združni praznik

Mednarodna združna zveza, ki obsega kot vrhovna matica vse najvažnejše združne zveze večine evropskih in izvenevropskih držav, praznuje vsako leto na svečan način svoj praznik. Letos je bil kot mednarodni združni dan določen 4. julij. Teda dne so po vsem svetu milijoni zadrugarjev slovesno manifestirali za tisto vzvišeno, vsem skupno združno idejo, ki je neprestano močnejša in ki si pridobiva vsak dan novih prijateljev in pristašev.

Ob ti priliki je Mednarodna združna zveza izdala naslednjo spomenico:

»Ob priliki XV. mednarodnega združnega dne zavzema velika združna armada, ki obsega združno gibanje vsega sveta, nasproti današnjemu položaju naslednje stališče: zadrugarji najgloblje obžalujejo vojni

duh, ki se zopet očituje v oboroževanju držav in z veliko grozo obsojajo oboroženi spor, v katerem so bili uničeni v prejšnjih letih tisoči in tisoči nedolžnih človeških življenj ter so bile razorane stoletne kulturne vrednote.

Zadrugarji smatrajo, da je skrajni čas, začeti aktivno borbo za mir, za ohranitev demokraciji in za zavarovanje ter jamstvo svobode, da bodo tako izpolnjeni združni ideali, ki so dovolj močni, da se bodo zadrugarji uprli procesu razdejanja, ki danes ogroža svet, kakor tudi, da se ustvari trajni red gospodarske blaginje in miru.

Združništvo ponavlja svojo zvestobo tistim združnim načelom, ki so našla svoj izraz v sistemu rochdalskih pionirjev. Ta načela vsebujejo v sebi višji gospodarski red, kakor je oni, ki vlada zadnjih sto let. Ta načela dvi-

gajo življenje in delovanje človeka na višjo stopnjo in streme za tem, da se splošno prizna vez, ki spaja vse narode v veliko družino.

Združništvo se obvezuje, vložiti vse svoje sile v to, da pomaga politiki, ki ščiti vse narodne težnje in kateri sta dokončni cilj kolektivna varnost in svetovni mir.

Vestnik

Ustanovitev novih sodišč. Po predlogu zakona, ki ga je poslalo pravosodno ministrstvo parlamentu, je določeno, da se med drugimi ustanovi tudi v Murski Soboti novo okrožno sodišče. V raznih delih države se ustanovi hkrati tudi več okrajnih sodišč, vendar ne bo od teh nobeno na ozemlju ljubljanskega apelacijskega sodišča.

Mladinoslovski kongres v Ljubljani. Objavili smo že, da bo od 26. do 28. avgusta v Ljubljani pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kneza Pavla in častnim predsedstvom rektorja dr. M. Samca II. vseslovanski kongres mladinoslovcev. Prvi kongres je bil leta 1933. v Brnu. Za ljubljansko zborovanje vlada veliko zanimanje, tako da pričakujejo približno 1000 zunanjih udeležencev, ki pridejo iz Češkoslovaške, Poljske in Bolgarije. Na zborovanju bodo številna strokovna predavanja. Doslej je prijavljenih nad 70 predavateljev. Povabljeni so vsi prosvetni funkcionarji štirih slovanskih držav, zobozdravniki, otroški zdravniki, pedagoške revije itd. Mimo predavanj bodo tudi prirejene razne mladinoslovske razstave. S kongresom bodo zvezane predstave v operi in drami in koncert Trboveljskega slavčka.

Naraščanje draginje. Po indeksu cen v trgovini na debelo je višina cen v zadnjem letu zrasla za 10,3 %, v teku zadnjih dveh let pa celo za 12,8 %. Konec maja je znašal indeks v trgovini na debelo 72,1 %, pri čemer je vzeti, da je znašal leta 1926. indeks 100. Iz povedanega sledi, da draginja stalno narašča in da je za to nujno potrebno, da se prejemki stalnih nameščenecv zvišajo vsaj za enak odstotek — čeprav tudi to ne bo dosti pomagalo, ker so bile plače stalnih uslužbencev že prej znatno prenizke.

Letovišče za finančno kontrolo v Goričah. Že večkrat smo pisali o okrevališču Združenja zvanikičkov finančne kontrole v Goričah pri Golniku na Gorenjskem. Navedena organizacija je pred nekaj leti kupila tam poslopje in ga predelala v okrevališki dom za svoje člane in njihove družine. Predvsem je namenjeno to okrevališče bolnim na pljučih, slabotnim in okrevaljočim. Člani združenja plačajo za bivanje v domu po 2 din na dan kot prispevek k režijskim stroškom, za prehrano pa plačajo 15 do 20 din dnevno, to pa po kakovosti hrane. V domu so na razpolago ležalne terase, kopel, čitalnica in radio. Zdravniški pregled in zdravljenje se vrši v banovinskem zdravilišču na bližnjem Golniku. V domu je dovoljeno bivanje samo takim bolnikom, ki po svoji bolezni niso nevarni za okolico. Okrevališče je v veliko korist članom organizacije in more služiti kot lep primer uspeha, ki ga je mogoče doseči s tovariško samopomočjo.

Bolniki med poštним uslužbenstvom. Pomočnik poštne ministra je na posvetovanju glede ustanovitve bolniškega sklada p. t. t. uslužbencev naglasil, da je število obolenj v poštmem resoru izredno vi-

Združništvo zanesljivo pričakuje od kongresa Mednarodne združne zveze, ki bo v Parizu meseca septembra, da bo dal tem težnjam pečat z jasno formulacijo svoje politike in z začetanjem delovnega programa, ki bo nasproti odgovornim upraviteljem usode držav postavil moč in vpliv svetovnega združništva.

soko. V letu 1935. je bilo 6574 primerov obolenj v vrstah poštne uslužbenstva. Oboleli so se razdelili na posamezne kategorije takole: uradnikov 3474, zvanikičkov 1371, služiteljev 1729. Vsi ti so bili od sotni iz uradov vsega skupaj 160.040 delovnih dni, to se pravi povprečno po 14 dni vsak; z drugimi besedami: vse leto je bilo 441 uslužbencev stalno bolnih. Razlogi za ta tako številna obolenja so različni. Po-

Oblike kemično čisti, barva, plislra in lika tovarna J O S. R E I C H.

glavni razlog so nezadostna gmotna sredstva, zlasti srednjih in nižjih p. t. t. uslužbencev, ki ne zadoščajo za najvažnejše potrebe. Mimo tega je poštarska služba zelo naporna, ker jo je treba opravljati tudi v dežju, mrazu, v vetru, in to podnevi in ponoči, zaradi česar so obolenja pogostejša. Tudi je število osebja mnogo prenizko, tako da ni mogoče izrabiti odmorov in da so posamezni uslužbenci stalno preobremenjeni z delom. Končno so razlog tudi zelo slabe higienske razmere, v katerih morajo poštni uslužbenci opravljati svojo službo.

Reklamacije. Opozarjamo vse gg. naročnike in dopisnike, da po poštних predpisih reklamacije izostalih števil itd. niso oproščene poštne. Frankirati jih je torej treba kakor vsako drugo pošto pošiljko. Dopisnice torej z 1 dinarjem (ne več s 75 pami!).

Upokojenec.

Orožniškim upokojemcem! Vnovič opozarjamo vse orožniške upokojemce, da bo »Društvo žandarmerijskih upokojemcev za Jugoslavijo« v Ljubljani v našem listu od slej stalno objavljalo vsa sporočila članom in vesti, ki se tičejo društvenega delovanja. Ta naznanila in pojasnila bo društvo objavljalo po potrebi v posebnem vestniku. Vabimo zato vse člane navedenega društva, kakor tudi vse ostale upokojene orožnike, naj se naroče na naš list, ker bodo na ta način dobivali pravočasno najtočnejša strokovna pojasnila. Zadnje številko lista smo brezplačno poslali na ogled vsem članom društva, in se jih je več že naročilo na naš list. Pričakujemo, da jim bodo tudi ostali čimprej sledili.

Zvišanje pokojnin? Iz somborske »Naše Reči« posnemamo, da so zastopniki upokojenških društev konec junija predložili v Beogradu raznim članom vlade in poslanecem svoje spomenice. Tako jih je sprejel tudi minister g. dr. Korošec in izjavil odposlancem, da vlada resno razmišlja o zvišanju prejemkov in da bi bile draginske doklade tudi že zvišane, toda doslej ni bilo kritja za zvišanje. Ker bo pa zdaj dobila vlada od izrednih dohodkov okrog 300 milijonov dinarjev, upa da bo mogla zvi-

Anglež z rdečim obrazom — rekel je, da je ne more kaditi. Popolnoma nič ne razume, tepec — sijajno mi gre v slast, ti rečem!

Toda le Čuk-Čuk ni popolnoma nič razumel — že predolgo ni imel prilike, preizkusiti si razum. Bilo je zanimivo opazovati ga, kako je to ostudno smotko naravnost izžvečil in izsesal, jo požiral in vdiha — pravo razkošje naslade!

Prišel je konec sezone in mi roparski tiči, ki vsi živimo od kopalških gostov, smo se pripravili na pot; ostal sem pa še tam, ker mi je kraj všeč — svetlo prebeljene hiše, duh po ribah v luki, dober zrak, široki zeleni valovi, sipine, nekaj od vsega tega mi leži v krvi in vselej mi je hudo, kadar spet odidem. Toda če je sezona minila, lahko tam od lakote pogineš, pri vseh svetnikih! kakor je Čuk-Čuk pogostoma dejal.

Nekega dne, čisto nazadnje, ko je bilo komaj še kakih dvajset gostov v mestu, sem odšel kakor navadno v neko kavarno, ki je imela dva oddelka, in kamor zahajajo vsi, ki imajo dvomljive poklice — pri-ganjači, glumači, odslovljene igralke, lahko-živke, Turki, Italijani, Grki, skratka sama gospoda, ki rada steguje prste — prava zločinska beznica, kjer se udejstvujejo go-ljufi in drugi iznajdljivi gospodje, zelo za-nimivi ljudje, ki jih vse dobro poznam. Skoro vsi so bili že odšli, tako da nas je tisti večer sedelo samo še nekaj v ti go-stilnici in v sobi zadaj trije Italijani sami. Tja noter sem šel.

Kmalu nato je vstopil Čuk-Čuk in bilo

je prvič, da sem ga dobil na kraju, kjer se lahko izda denar. Kako tenak je bil z drobnim telesom in veliko glav! Skoro bi bil lahko mislil, da že ves teden ni nič jedel. Ves teden? Ne, vse leto. Sedel je in naročil steklenico vina; takoj je pričel klepetati in pokati s prsti.

»Haha! je dejal eden izmed Italijanov, le pogledajte si Čuk-Čuka! Kako lahko miseln je postal naenkrat! Slišiš, Čuk-Čuk, pusti nas piti — saj si, kakor se zdi, zadel glavni dobitke!«

Čuk-Čuk nas je pustil piti in poklical še steklenico.

»Hoho! je zaklical drugi Italijan, tale možak je pa moral pokopati družino! Pili smo — Čuk-Čuk hitreje kot vsi drugi. Poznate žejo, kadar pijete, da spet enkrat čutite, kako vam polje kri po žilah? Večina v takem stanju ne more več nehati — pi-jejo, dokler ne padejo pod mizo. Čuk-Čuk ni bil te vrste. Kakor zmeraj, je bil previden in je mislil na bodočnost. O, ta se je imel v oblasti, toda, kaplja za kapljo iz-votli kamen! Postal je vesel — saj ni tre-ba mnogo, da spraviš Italijana, ki je dolge mesece živel samo od vode in polovičnih obrokov kruha in testenin, v dobro voljo. Tudi je bilo očitno, da je imel dovolj po-vođa za to. Prepeval je in se smejal, in drugi Italijani so peli in se smejali z njim. Eden izmed njih je dejal: »Zdi se, da je naš Čuk-Čuk dobro kupčeval. Kar na dan, izdaj nam, koliko si to poletje zaslužil! Čuk-Čuk je pa samo zmajal z glavo.

»Ej! je dejal Italijan, plašni tiček! Go-tovo ni brez vsega. Kar se mene tiče, to-

variši, nisem, da vam po pravici priznam, zaslužil več kakor pet sto frankov — niti centima več — in polovico od tega dobi gospodar.«

In vsakdo je pričel pripovedovati o svojem dobičku, samo Čuk-Čuk se je režal in molčal.

»Le na dan! je dejal oni, le ne bodi tam plaščar — vselej kar naravnost!«

»Mojih šestst sto že ne more preko-siti, je izjavil tretji.

»Pri vseh svetnikih! je zaklical nena-doma Čuk-Čuk, kaj pa pravite k štirim tisočem?«

Toda mi smo se le smejali.

»La, la! je pripomnil nekdo, vleči nas hoče!«

Čuk-Čuk si je odpel staro dolgo suknjo.

»Vidite! je zakričal in potegnil štiri bankovce na svetlo, vsakega po tisoč fran-kov. Kako smo zazijali!

»Zdaj pa lahko vidite, je rekel, kaj se pravi varčevati. — Nič nisem izdal — vsi centimi so zraven! Zdaj se vrnem, — zdaj vzamem svoje dekle; želite mi srečno pot!« Spet je počil s prsti.

Ostali smo še dolgo v družbi in izpraz-nili še eno steklenico, ki jo je plačal Čuk-Čuk. Ko smo se razšli, ni bil nihče med nami pijan, le Čuk-Čuk je plaval v sedmih nebesih, kakor nekdo, ki je stradal pol leta. Drugo jutro sem šel v isto kavar-no, da spijem čašico, kajti nič pametnej-šega ni bilo storiti, ko nenadoma prideče — nihče drugi, kot sam Čuk-Čuk! Ah! To-da danes ni več plaval v sedmih nebesih.

Zagnal se je na stol za mizo in solze so mu lile po obrazu, ko se je z rokami držal za glavo.

»Oropal so me, je jokal, do zadnjega bora so me izropali. Oplenili so me, ko sem spal. Imel sem denar tod pod vzglav-jem; spal sem na njem; ni ga več — do zadnjega beliča! In bil se je po prsih.

»Pojdi, Čuk-Čuk, sem rekel, izpod bla-zine, da so ga ukradli? Nemogoče!«

»Kaj vem! je vzdihovaje tožil, ni ga več, ti rečem — ves moj denar! Ves moj denar! Glava mi je bila težka od vina — Vedno iznova je vzklikal: »Ves moj denar, ves moj denar!«

»Si bil na policiji?«

Bil je na policiji. Skušal sem ga tola-žiti, pa ni dosti pomagalo, kakor si lahko pač mislite. Ubogi fant je bil čisto iz sebe.

Policija ni nič storila — čemu neki? Če bi bil kak Rothschild, potem bi bila stvar drugačna, ker je bil pa samo uboga italijanska para, ki je vse izgubil, tako —!

Čuk-Čuk je bil dan poprej prodal stoj-nico, vso ropotijo, vso svojo šaro, tako da ni imel niti denarja za vozni listek v Bru-selj. Moral je oditi peš. Poslovil sem se — in še danes ga vidim pred seboj, kako je odšel, z majhnim, trdim klobukom na le-pih črnih laseh in z ovratnico, ki je bila na koncu razcefrana. Njegov obraz je bil podoben obrazu hudiča, ko je bil izgnan iz raja.

Kaj se je zgodilo z njim, ne vem, toda v vsem tem le težko najdem izenačujočo pravičnost, o kateri ste govorili. —

In Ferrand je obmolknil.

šati doklade. Minister je poudaril, da vsi odločujoči činitelji prav dobro vedo, kako revne so razmere upokojencev in da so vsi za izboljšanje tega položaja. — Ta izjava in podobne izjave drugih odločujočih činiteljev kažejo, da vendarle prodira spoznanje, da so upokojenske zahteve upravičene in da je nujno potrebno, da se jim kar najprej ugodijo. Kdaj se pa to zgodi, tega pa danes ni moči povedati.

Organiziranje upokojencev. Dne 15. julija so se v Zagrebu sestali zastopniki upokojenskih organizacij iz Ljubljane, Zagreba, Sarajeva, Splita, Sombora in Banja Luke. Sklenili so med drugim tudi, da bodo delali na tem, »da more v eni banovini z istim imenom, isto vsebino in istim namenom biti samo eno banovinsko društvo

upokojencev«. Kako nameravajo navedene organizacije to doseči, ni ne pojasnjeno, niti si ne moremo predstavljati tega.

Ljubljansko in mariborsko upokojensko društvo. Na zagrebškem sestanku so zastopniki upokojenskih organizacij iz šestih banovin sklenili tudi to, naj zagrebško društvo posreduje pri mariborskem društvu in najde kak »modus vivendi« z banovinskim društvom v Ljubljani, ker bi »sicer vsa društva po izraženi želji vseh delegatov bila prisiljena prekiniti stike z mariborskim društvom, kar bi bilo vsekako v škodo skupnemu delu, zlasti pa v škodo mariborskemu društvu, ker bi samo za sebe moglo delati mnogo manje ali pa nič, kakor če se nahaja v kaki kompaktni celoti«. — Tako poroča »Upokojenec«.

Davek na poslovni promet

Kakor smo že zadnjič naznanili, je te dni izšla knjiga »Davek na poslovni promet«, ki jo je sestavil in priredil upokojeni načelnik fin. oddelka banske uprave g. Štefan Sušec. S to obširno knjigo, ki je urejena sličen kakor doslej izšli Suščevi knjigi »Takse« in »Neposredni davki«, je zamašena velika vrzel ne-le v slovenski, temveč tudi sploh v jugoslovanski finančno-pravni literaturi. Saj je ravno zakon o davku na poslovni promet, ki ga že 16 let neprestano spreminjajo in izpopolnjujejo, postal tako obsežen, nepregleden in zamotan, da je za davkoplačevalca postal popolnoma neuporaben. Celo davčni strokovnjaki se v ti zmedji neštevilnih dodatkov, popravkov, sprememb in novih predpisov le komaj in z največjo težavo spoznajo. Saj je prvotni prometni davek, ki naj bi bil zajel gospodarski blagovni promet polagoma postal produkcijski davek, ki obremenjuje vso proizvodnjo blaga. Pri tem sta seveda oblika in sistem teh predpisov tako komplicirana, da bolj biti ne moreta.

Tako ni niti čudno, da doslej v slovenski sploh ni bilo celotne in vsaj količkan pregledne izdaje teh predpisov, saj nista bila izdana niti zakon o splošnem in zakon o skupnem davku na poslovni promet v pregledni in zanesljivi obliki. Zato je razumljivo, da je poznavanje teh velevažnih davčnih predpisov med občinstvom le prav površno, pa tudi uradništvo, ki ima posla

s tem zakonom, je imelo ogromne težave pri izvajanju teh predpisov, ker jih ni nikjer dobiti zbranih v prečiščeni in popolni izdaji.

Nova Suščeva knjiga objavlja, kakor smo že zadnjič navedli, zakon o splošnem davku s pravilnikom, zakon o skupnem davku, uredbo o tem zakonu in tarifo. Nadalje so zbrani dopolnilni predpisi, kakor uredba o luksuznem davku s seznamom predmetov, razni spremenjevalni predpisi, komentar z vsemi normativnimi razpisi finančnega ministrstva in strokovnimi pojasnili o obremenitvi predmetov s trošarino in kontrolno takso. Dodano je abecedno blagovno kazalo, v katerem niso le predmeti iz davčne tarife, temveč tudi velika množina drugega blaga. Na koncu je pridejana uredba o skupnih banovinskih trošarinah s pravilnikom.

Za pregled teh obsežnih snovi — saj obsega knjiga XXVI in 518 strani z nad 220 stranmi tabel — služi izčrpno vsebinsko kazalo in splošno podrobno kazalo ter seznam uredb in razpisov. — Zbrani so vsi predpisi in dodatki do 20. julija 1937.

Tako je ta nova Suščeva knjiga nujno potrebno dopolnilo ostalih njegovih izdanj s področja finančne zakonodaje. Je pa nov dokaz velikega strokovnega znanja, izredne marljivosti, vestnosti in temeljitega praktičnega izkustva avtorjevega, ki se ni ustrašil ne ogromnega dela ne velikih stro-

škov in je izdal to delo, ki bo služilo v enaki meri finančnemu uradništvu kakor tudi davkoplačevalcem. Slovenski gospodarski krogi pa morejo biti izdajatelju še posebno hvaležni, ker jim je oskrbel strokovno tako popolno in temeljito delo o eni najvažnejših, a tudi najtežjih obdanih davčnih vrst. Saj se v Sloveniji pobere skoro četrtina vsega v državi plačanega poslovnega davka, a pri tem davek, plačan ob uvozu, še ni vštet.

Strokovno zanesljivo, lepo tiskano in okusno izdano knjigo prav toplo priporočamo.

Knjiga se naroča pri knjižni založbi tiskarne Merkur d. d. v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Stane trdno v platno vezana 240 din, po pošti 5 din več. Zanesljivi naročniki lahko plačajo knjigo največ v 5 obrokih. Ker je naklada majhna, se priporoča takojšnje naročilo.

Zadružne vesti

Prihodnji kongres Zveze nabavljajnih zadrug. Na ljubljanskem kongresu Zveze nabavljajnih zadrug drž. uslužbencev so sklenili, da bo prihodnje leto kongres Zveze v Novem Sadu.

Uspeh umnega zadružnega dela. Pred kratkim je kupila Zadruga drž. uslužbencev za nabavo potrebščin v Kranju hišo v Jenkovi ulici št. 33. V svoji hiši uredi zadruga še to jesen čitalnico in okrepčevalnico. S tem je ta agilna zadruga izpolnila naročila in želje svojih članov, izražene na zadnjem obnem zboru. Nakup hiše je pa tudi dokaz smotrenega in sposobnega vodstva te zadruge, ki je — dasi majhna po številu članov — med najbolj uspešnimi.

Stavbna zadruga drž. uslužbencev v Celju sprejema v smislu pravil, ki so bila na rednem obnem zboru 15. aprila t. l. sprejeta in vpisana v zadružnem registru okrožnega sodišča v Celju, od svojih članov redne vezane hranilne vloge v svrhu zbiranja glavnice za nabavo stavbišča in gradnje lastnih domov. S tem je posebno zunanjim državnim in samoupravnim uslužbencem dana prilika, da si za primer upokojitve in trajne preselitve v Celje z lastnimi prihranki omogočijo nabavo stavbišča in sredstva za zidanje lastnih hiš. — Vloge so lahko redne (mesečne, četrtletne, polletne ali letne), skupno pa ne smejo presegati predvidenih stroškov za nabavo stavbišča in gradnjo hiše. Občni zbor določa obrestno mero.

Učiteljske gospodarske ustanove. Slovensko ljudskošolsko učiteljstvo ima že precej gospodarskih ustanov, ki delujejo v korist članov. Poglavitne so naslednje organizacije: 1. Učiteljska samopomoč, zadruga, ki izplačuje preostalim ob smrti čla-

nov posmrtnine, ob nesrečah ali boleznih pa daje članom brezobrestna posojila. 2. Samopomoč učiteljskih otrok. Ta zadruga nakazuje ob polnoletnosti včlanjenih otrok odpravnine, ob smrti otrok pa preostalim posmrtnine. 3. Hranilnica in posojilnica učiteljskega konvikta v Ljubljani sprejema vloge na obrestovanje od vsakogar, posojila pa daje samo zadružnim članom. 4. Učiteljski dom v Ljubljani je predvsem konvikt za učiteljsko mladino, nudi pa tudi svojim članom zlasti v počitnicah cenena prenočišča. 6. Učiteljski dom v Mariboru ima enake cilje. 7. Zdraviliški dom v Rogasški Slatini je učiteljska zadruga, ki vzdržuje svoj dom, v katerega sprejema učitelje, ki v Rogasški Slatini iščejo zdravja. 8. Učiteljska tiskarna je zadruga, ki vrši važne založniške in izdajateljske naloge. 9. Dom učiteljic v Ljubljani je zadruga, ki ima namen postaviti dom za učiteljice, v katerem bodo samska stanovanja, prenočišča in kesneje tudi internat. 10. Obmorski učiteljski dom je zadruga, ki bo v Omišlju na Krku sezidala letoviški dom za svoje člane.

STARŠI! preskrbite že sedaj svojim otrokom šolske knjige in potrebščine. Dobro in ceno postreže KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE v LJUBLJANI, FRANČISKANSKA ULICA, in PODRUŽNICA v MARIBORU.

KRONIKA je naša najlepša in najzanimivejša revija. Zahtevajte jo v vseh kavarnah, restavracijah in čakalnicah.

SVILO

pravo in umetno, moderne vzorce, za damske obleke in

MANUFAKTURO
vseh vrst v veliki izbiri
dobro in poceni
kupite pri znani tvrdki

NOVAK

MANUFAKTURNA TRGOVINA
LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 15
pri NUNSKIM CERKVI

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši
Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413
Posojila do Din 10.000 — vsem javnim nameščencem po 8% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Tovariši

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašujejo v „NAŠEM GLASU“! Kdor podpira nas, ga podpiramo mi!

! PORAVNAJTE
NAROČNINO !

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatese Telefon 2673 Špecerija

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

ima

novih in oproščenih vlog že
din 147,600.000.—

ki so izplačljive vsak čas brez omejitev.

Za vse vloge jamči

Mestna občina Ljubljanska

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin c. z. z a. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 • Telefon št. 2421

Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!

Državni uslužbenci! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi, itd.